

Suzana RUKAVINA

Filozofski fakultet
Sveučilište u Zagrebu
Student poslijediplomskoga
doktorskoga studija pedagogije
Zagreb, Hrvatska

Zágrábi Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Zágráb, Horvátország

suzanar76@gmail.com

D. RANDY GARRISON, NORMAN D. VAUGHAN
BLENDED LEARNING IN HIGHER EDUCATION:
FRAMEWORK, PRINCIPLES, AND GUIDELINES

2008. San Francisco: Jossey-Bass, 245. pp.

KOMBINOVANO UČENJE U VISOKOM OBRAZOVANJU: OKVIR, NAČELA I SMJERNICE

Knjiga *Mješovito učenje u visokom obrazovanju* upozorava na promijenjena očekivanja u vezi s kvalitetom iskustva učenja i vala tehnoloških inovacija u visokom školstvu. Sudionici u visokoškolskoj nastavi propituju tradicionalne pristupe učenja i poučavanja. Studenti koji su odrasli s interaktivnom tehnologijom nisu uvijek zadovoljni s pristupom prijenosa informacija na kojem se temelje predavanja. Umjesto toga, očekuju bitna i angažirana iskustva učenja.

Dr. Randy Garrison i Norman D. Vaughan, autori knjige, svjetskoj akademskoj javnosti poznati su po svojim radovima u području proučavanja mješovitoga učenja, asinkronih komunikacija te po teorijskoj postavci okvira istraživačke zajednice koji se najčešće rabi u istraživanju asinkronih komunikacija kod mrežnoga učenja.

Autori upozoravaju da stara praksa visokoškolskih ustanova više ne udovoljava zahtjevima društva znanja. Nastavno i nenastavno osoblje fakulteta kao i studenti prepoznaju nužnost promjene u načinu na koji dizajniramo obrazovno iskustvo. Mnogi postaju svjesni da međusobno približavanje predavaonice i komunikacijskih tehnologija ima potencijal preobražavanja visokoga obrazovanja. Mješovito je učenje preobražaj načina na koji pristupamo učenju i poučavanju u visokom obrazovanju.

Knjiga *Mješovito učenje u visokom obrazovanju* pruža mogućnost razumijevanja potencijala mješovitoga učenja i sastoji se od dva dijela.

U prvom je dijelu prikazan teorijski okvir.

Prvo poglavlje istražuje šire okruženje iz kojega je proisteklo zanimanje te iz kojega se razvilo mješovito učenje u visokom obrazovanju objašnjavajući kako mješovito učenje može odgovoriti na novonastale izazove. Oslanjajući se na prethodna istraživanja, autori pokazuju da je zanimanje za mješovito učenje u stalnome porastu kao i svijest da pristupi mješovitoga učenja mogu u značajnoj mjeri poboljšati iskustvo učenja. Veliki broj studija bilježi zadovoljstvo studenata i nastavnoga osoblja mješovitim učenjem. U središtu zanimanja za mješovito učenje nalazi se potreba za pružanjem u većoj mjeri angažiranoga iskustva učenja. Interaktivna i suradnička iskustva učenja prikladnija su radi postizanja ishoda učenja višega reda. Mješovito je učenje pažljivo spajanje iskustva učenja uživo i

na mreži. Temeljno je načelo da su verbalna komunikacija uživo i pisana komunikacija na mreži optimalno integrirane sukladno okruženju i namjeravanoj obrazovnoj svrsi te zahtjevima različitih disciplina i sredstava. Omjer aktivnosti uživo i na mreži može varirati u velikoj mjeri.

Drugo poglavlje uvodi okvir istraživačke zajednice koji daje smjernice za spajanje aktivnosti u predavaonici i na mreži. Istraživačka zajednica potkrjepljuje suradnju među studentima i stvara okruženje za učenje koje se sastoji od tri temeljne sastavnice: društvene, kognitivne i prisutnosti poučavanja. Okvir istraživačke zajednice razvili su Garrison i suradnici (2000.) radi pružanja smjernica u istraživanju i praksi mrežnoga učenja, a utemeljen je na konstruktivističkoj obrazovnoj teoriji koja podrazumijeva da osobe temeljem iskustva dolaze do smisla. Ipak, znanje se ne konstruira izolirano. Sukladno Garrisonu i Archeru (2000.) idealna je obrazovna transakcija suradnički konstruktivistički proces u čijem je središtu istraživanje. Okvir se temelji na dvije ideje – *zajednici i istraživanju*. Zajednica prepoznaje društvenu prirodu obrazovanja i ulogu međudjelovanja, suradnje i razgovora u konstruiranju znanja. Istraživanje odražava proces konstruiranja znanja kroz osobnu odgovornost i izbor. Istraživačka je zajednica kohezivna i interaktivna zajednica učenika čija je svrha kritički analizirati, konstruirati i potvrditi vrijedno znanje.

Treće poglavlje prikazuje sedam načela redizajniranja mješovitoga učenja. Ta načela su: (1) uspostavljanje klime koja ohrabruje otvorenu komunikaciju i stvara povjerenje; (2) planiranje kritičkoga promišljanja, razgovora i zadataka koji će potpomoći sustavno istraživanje; (3) održavanje zajednice prelaskom na smislenu, suradničku komunikaciju; (4) ohrabivanje i potpomaganje razvoja istraživanja; (5) upravljanje suradničkim odnosima radi davanja potpore studentima u preuzimanju sve veće odgovornosti za svoje učenje; (6) staranje da se istraživanje kreće prema rješenju te da se razvija metakognitivna svijest; (7) osiguravanje da je vrijedovanje sukladno s namjeranim ishodima učenja. Kod mješovitoga učenja dizajner nije ograničen komunikacijskim medijem. Krajnji cilj je stvoriti istraživačku zajednicu u kojoj su učenici u potpunosti angažirani i odgovorni za vlastiti proces učenja. Poglavlje obuhvaća tri kategorije prisutnosti poučavanja – dizajn, moderiranje te izravno poučavanje – te opisuje i prepoznaje načela društvene i kognitivne prisutnosti u svakoj od kategorija kao i vrijedovanje.

Četvrto poglavlje služi se okvirom istraživačke zajednice radi istraživanja pitanja profesionalnoga razvoja koja su temeljna za primjenu dizajna mješovitoga učenja. Također opisuje zajednice učenja predavača visokoškolskih ustanova, organizacijsku strategiju za potporu i mješoviti pristup profesionalnom razvoju. Zabilježen je primjer inicijative programa profesionalnoga razvoja nastavnoga osoblja na Sveučilištu u Miamiu. Autori daju osvrt i na najčešće izazove s kojima se susreće istraživačka zajednica nastavnoga osoblja. Usredotočenost je u takvoj zajednici na povezanost između prakse poučavanja nastavnika i učenja studenata. Mješovita istraživačka zajednica nastavnoga osoblja treba pružiti vrijeme, potporu, angažiranost te odati priznanje sudionicima u ponovnom propitivanju i promišljanju kurikuluma svojega kolegija, nastavne prakse te uporabe informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Uobičajeno je da takva potpora dolazi u

obliku stipendije ili nagradnoga programa kao što je program Istraživanje i mješovito učenje Sveučilišta u Calgaryju. Kroz faze kognitivne prisutnosti (okidač, istraživanje, integriranje i primjena/rješenje) autori daju primjer za organiziranje mješovite istraživačke zajedničke sastavljene od nastavnoga osoblja.

Drugi dio usredotočuje se na praksu dizajniranja iskustva mješovitoga učenja.

U petom je poglavlju predstavljeno šest scenarija dizajna mješovitoga učenja organiziranih pod tri idealne vrste. Prva skupina scenarija obuhvaća kolegije s malim brojem studenata (predstavljani su primjeri kolegija Političke znanosti i Filozofija). Primjeri su usredotočeni na manje predavanja i održivu asinkronu komunikaciju. Druga skupina sastoji se od redizajniranih uvodnih kolegija s velikim brojem studenata (primjeri su kolegiji Komunikacija i pisanje te Kemija). Kod takvih kolegija naglasak je na povećavanju međudjelovanja i smislenoga rješavanja problema. U trećoj se skupini nalaze kolegiji temeljeni na projektima, s visokim zahtjevima i s malim brojem polaznika (npr. kolegij Znanstveno pisanje i Sestrinstvo). U takvim slučajevima izazov se sastoji u osiguravanju mogućnosti za suradničko učenje.

Šesto poglavlje istražuje u većoj mjeri praktične smjernice za redizajn mješovitoga učenja. Započinje diskusijom o novim pristupima koji su u suglasnosti s ciljevima visokoga obrazovanja da bi potom prešlo na specifične smjernice kako primijeniti prethodno uočena načela dajući osvrt na obilježja dizajna, moderiranja, izravnoga poučavanja te vrjednovanja. Autori podsjećaju čitatelje kako je obrazovno okruženje složena mješavina mnogih utjecaja koji su u međudjelovanju te da ih je potrebno poredati radi postizanja dubokoga aktivnoga učenja. Kod visokoškolskih ustanova izazov se sastoji kako izbjeći uobičajenu pogrešku uporabe novih medija radi ponavljanja neučinkovitih nastavnih praksi iz prošlosti.

Sedmo poglavlje opisuje specifične tehnike i alate za angažiranje studenata u suradničkom i promišljajućem iskustvu mješovitoga učenja. Pruža detaljne primjere kao što su silabus na mreži, plan sata za prvi tjedan, forumi za raspravu, rubrike za vrjednovanje te druge praktične ideje i savjete. Tehnologija može biti katalizator u usvajanju aktivnijih pristupa učenju, ali obrazovni dizajn usmjerava odabir odgovarajućih strategija i alata. Pri redizajniranju kolegija nužno je vodstvo obrazovnoga dizajnera te poštovanje sljedećih smjernica: (1) ponovno koncipirati i redizajnirati kolegij u cijelosti; (2) upravljati obujmom nastavnih sadržaja uzimajući u obzir da je studentima potrebno vrijeme za njihovo promišljanje i obradu te im pomoći u stvaranju i razumijevanju struktura znanja koje potiču duboko i smisleno učenje; (3) stvoriti istraživačku zajednicu.

Osmo poglavlje razmatra doba angažiranosti te promišlja preobražaj učenja i poučavanja u visokom obrazovanju. Internet i komunikacijske tehnologije preobrazile su društvo od 1990-ih, ali se isto ne može reći i za visoko obrazovanje. Mješovito učenje odgovara na pitanje kvalitete učenja. Studenti su otvoreni ali skeptični u odnosu na uporabu tehnologija u predavaonici izražavajući mišljenje da se ona mora rabiti na odgovarajući način. Isto tako, neprihvatljivo je biti lišen međudjelovanja s profesorom. To je razlog zbog kojeg nastavno osoblje mora otvoriti predavaonice razgovoru i poticati suradnju među studentima. U jedanaest dodataka prikupljeni su i prikazani različiti dokumenti, praktični alati i izvori.

Knjiga pruža organizacijski okvir za vođenje istraživanja i razumijevanje načela i prakse koji su potrebni za nužni preobražaj u visokom obrazovanju te daje praktične primjere i organizacijsku potpornu strukturu koja je potrebna za spajanje učenja uživo i mrežnoga učenja radi postizanja promjene u kvaliteti visokoga obrazovanja. Namijenjena je predavačima na visokim učilištima koji se bore kako naći vrijeme i način za angažiranje studenata u aktivnostima smislenoga učenja. Ova je knjiga vrijedna za one koji nastoje integrirati internet i komunikacijske tehnologije u svoje kolegije s obzirom na to da se u njoj nalazi dosljedan pristup i specifične tehnike za dizajniranje mješovitih kolegija.

D. RANDY GARRISON, NORMAN D. VAUGHAN BLENDED LEARNING IN HIGHER EDUCATION: FRAMEWORK, PRINCIPLES, AND GUIDELINES

Summary:

The author discusses the issue of blended learning on the basis of an English publication. The author emphasizes the old-fashioned and out-dated learning at higher education institutions.

Keywords: chapters, out-of-date, renewed, communication, blended learning, experience

Literatura:

D. Randy Garrison, Norman D. Vaughan (2008): Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles, and Guidelines. San Francisco: Jossey-Bass, 245. pp.